

#8 от 26.04.2018



Сьогодні щирі вітання з ювілеєм приймає Леонід Леонідович ТОВАЖНЯНСЬКИЙ – Почесний ректор Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», доктор технічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії наук України, Заслужений діяч науки і техніки України, Заслужений працівник вищої школи Української РСР, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, Почесний академік Академії педагогічних наук України.

Своє 85-річчя професор Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ зустрічає поважаною в суспільстві людиною, знаною як видатний діяч вітчизняної освіти, патріот, громадянин, лідер. Харківському політехнічному ювіляр присвятив усе своє життя. Із нашим університетом його пов'язують уже 64 роки навчання і праці. Тут він отримав вищу освіту, тут розвинувся його талант вченого, організатора науки, керівника, лідера. Прийшовши до нашого вузу студентом, він подолав нелегкий шлях становлення особистості, здобув величезний авторитет, довір'я колективу. Протягом 45 років Леонід Леонідович ТОВАЖНЯНСЬКИЙ займав керівні посади в університеті – був проректором понад 30 років та 15 років працював ректором НТУ «ХПІ». І всі діяння Леоніда ТОВАЖНЯНСЬКОГО на благо рідного вузу свідчать, що мета його життя – самовіддане служіння рідному Університетові.

Вражаюча працездатність, могутня творча енергетика, внутрішня дисциплінованість і наполегливість, здібність концентруватися на найважливішому дозволяють йому досягати поставленої мети, успіху в будь-якій справі. Саме під керівництвом ректора Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО наш ХПІ здобув великих досягнень – став національним вузом, суттєво розширив спектр спеціальностей, як і сьогодні впевнено опановував новітні освітні

технології, поширював плідні міжнародні зв'язки, успішно розвивав науку, крокував в авангарді багатьох найсучасніших і перспективних наукових напрямків.

Саме в ті роки наш ХПІ прийнято до таких міжнародних організацій, як Асоціація європейських університетів, Альянс університетів за демократію, Мережа університетів країн Чорного моря та ін.

Метою ректора Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО від самого початку його діяльності було спрямування НТУ «ХПІ» по інноваційному шляху розвитку, забезпечення його випускникам можливості стати учасниками побудови суспільства XXI століття – суспільства знань. Професор Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, підписавши у 2005 році Велику Хартію Університетів, зробив значний внесок у впровадження вимог Болонського процесу та створення нового переліку спеціальностей, затвердженого Кабінетом Міністрів України у 2006 році.

Як видатний організатор вищої школи, професор Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ зробив значний внесок у справу входження вітчизняної освітньої системи в Болонський процес, а НТУ «ХПІ» є одним з лідерів цього руху серед вузів України.

Одним із перших українських університетів НТУ «ХПІ» в 1996 році розпочав підготовку бакалаврів і магістрів, за роки перебування Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО на постах проректора і ректора у нашому університеті вдвічі зросла кількість спеціальностей, створені нові факультети й кафедри. Ректор брав особисту участь у їх відкритті, а ще раніше – у створенні на базі ХПІ нових вузів: Сумського державного університету та Кременчуцького політехнічного інституту.

Розмаїття міжнародних контактів Харківського політехнічного, його авторитет у світовій спільноті величезною мірою обумовлені особистістю ректора, його комунікабельністю, щирістю, дипломатичним даром. НТУ «ХПІ» під керівництвом Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО підтримував і розвивав стосунки з 64 вищими навчальними закладами й фірмами світу, в університеті виконувались 35 міжнародних проектів на суму 3,9 млн. дол., керівництво 4-х із них здійснював ректор особисто.

Значний внесок зробив Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ у побудову інформаційного суспільства. У 1997 році університет було визначено базовою установою Північно-Східного регіонального вузла науково-освітньої комп'ютерної мережі України URAN.

Зростання потенціалу НТУ «ХПІ» і його постійний рух вперед невіддільні від самовідданої праці, постійного піклування про рідний університет ректора Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО. Протягом багатьох років він брав активну участь у заснуванні та розвитку структурних підрозділів університету: науково-дослідних інститутів «Молнія» та «Іоносфера», наукової лабораторії «Турбінобудування», які визнані національним надбанням України; Гвардійського Інституту танкових військ імені Верховної Ради України.

За цими здобутками – невтомна праця ректора, його організаційна діяльність, вміння відповідати на вимоги часу, здатність бачити на багато кроків уперед, працювати на перспективу. Як видатний організатор науки, він зробив значний вклад у розбудову цих установ та розвиток наукових досліджень. Експериментальні установи НДІ «Молнія», які не мають аналогів у Європі, увійшли до Міжнародного реєстру випробувального обладнання, є базовими для виконання досліджень зі створення зразків сучасного озброєння, а також

захисту військової техніки та атомних електростанцій від електромагнітної зброї. В інституті «Іоносфера» розвиваються дослідження з проблем управління параметрами окремих ділянок космічного простору, створення іоносферної моделі для використання загоризонтної радіолокації.

І колеги, і тисячі випускників ХПІ, крім освіти високого рівня, отримали в нашому вузі дуже багато від спілкування з Леонідом Леонідовичем Товажнянським – яскравою, творчою, мудрою особистістю. Сам він із вдячністю і великою пошаною згадує своїх попередників, Учителів і успішно розвиває закладені ними традиції. Прийшовши до керівництва університетом у 1999 році, він поступово формував ректорат, корпус деканів, не боячись доручати важливі ділянки порівняно молодим людям. І, водночас, шанобливо ставився до старшого покоління керівників, зберігаючи для університету їх досвід і мудрість. Всі, хто працює разом із ним, мають можливість переймати унікальний досвід творення, досвід і методи роботи з людьми – студентами й викладачами, вчитися у нього толерантності, інтелігентності та високої відповідальності.

Професор Л. Л. Товажнянський належить до числа фундаторів та подвижників розвитку національної науки, він усіяко підтримує діяльність близько 40 наукових шкіл НТУ «ХПІ» та є ініціатором тісної співпраці університету з багатьма проектними, науково-освітніми та виробничими колективами. Значний внесок зроблено Л. Л. Товажнянським у розробку озброєння та підготовку офіцерів для Збройних Сил України, вирішення реальних науково-технічних проблем на підприємствах концерну «Бронетехніка України». Він був ініціатором тісного співробітництва НТУ «ХПІ» з проектними, науково-освітніми та виробничими колективами: НТУ «ХПІ», Інституту електрозварювання ім. Патона, ХКБМ ім. Морозова, ДП «Завод ім. Малишева», ФЕД. На базі цього об'єднання вчені університету за участі Л. Л. Товажнянського внесли значний вклад у розробку нової та вдосконалення існуючої військової техніки.

Заслужений діяч науки і техніки, лауреат Державної премії України, доктор технічних наук, професор Л. Л. Товажнянський не став би таким блискучим організатором науки, коли б сам не був відомим ученим, засновником наукової школи з процесів тепло- та масообміну у каналах складної геометричної форми. Йому властива яскраво виражена наукова інтуїція – саме завдяки їй він свого часу зосередив зусилля на розвитку напрямку, який вивів його наукову школу на передові рубежі сьогоденних найактуальніших досліджень з енергозбереження.

Він свого часу очолив створення та впровадження у виробництво унікальної конструкції пластинчастого теплообмінника для колон синтезу аміаку, розробку автоматизованої системи проектування теплообмінних апаратів на заводі «Павлоградхіммаш». Ці дослідження науковий колектив на чолі з професором Л. Л. Товажнянським проводить спільно зі вченими Великої Британії, Бельгії, Франції, Угорщини, що є значним внеском у здобуток вчених України для розвитку світової науки. На базі досліджень наукової школи за участю фірми «Альфа-Лаваль» (Швеція) створено вже більш як 4500 теплових пунктів, установлених у 18 областях України.

Фундаментальні наукові роботи професора Л. Л. Товажнянського стали основою при

вирішенні глобальної наукової та важливої промислової проблеми в Україні – «Розробка теоретичних основ технології й обладнання виробництва кальцинованої соди і реалізація концепції будівництва Кримського содового заводу на основі комплексної переробки сировини Сивашу». За цю роботу він із колективом співавторів здобув звання лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки.

Леоніду Леонідовичу належить близько 700 наукових праць, серед яких понад 30 монографій та підручників, він підготував 6 докторів та 18 кандидатів наук.

Наукова спільнота гідно оцінила здобутки Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО. Саме тому він обраний членом-кореспондентом Національної академії наук України, дійсним членом Академії вищої освіти України і Почесним академіком Академії педагогічних наук України, а також Академії інженерних наук та Академії технологічної кібернетики.

В історію Харківського політехнічного увійшов величезний вклад Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО у збагачення й зміцнення матеріально-технічної бази університету, його особиста участь у будівництві 3 навчальних корпусів, Палацу спорту, двох гуртожитків, спортивної бази в Криму, видавничого центру.

Окремою сторінкою життя НТУ «ХПІ» є будівництво фундаментальної бібліотеки. Леонід Леонідович втілює мрію – свою і багатьох поколінь політехніків – про сучасну бібліотеку, гідну університету світового рівня. Намір збудувати цей храм знань він включив до своєї програми як майбутнього ректора і досягнув здійснення цього величного задуму, попри всі фінансові й організаційні труднощі.

Творча й новаторська атмосфера, яка панує в університеті, відрізняє наш вуз серед багатьох технічних навчальних закладів. Ентузіазмом і постійною увагою ректора Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО відроджено Палац студентів, за що йому вдячні тисячі студентів і викладачів. Видатні спортивні успіхи політехніків, їх світові, європейські і вітчизняні рекорди були б неможливими без його величезного вкладу в розвиток спорту та його бази в НТУ «ХПІ».

Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ займає активну позицію в суспільному житті України, він був членом виконкому Харківської міської ради, багато зробив для утвердження гідного іміджу Харкова у підготовці та проведенні Євро-2012. За особливий вклад у розвиток міста йому присвоєно звання «Почесний громадянин Харкова», Леонід Леонідович відноситься до числа тих людей, якими пишаються харків'яни.

Новітні інформаційні і інші надсучасні технології, розвиток матеріальної бази університету, будівництво нових корпусів – ці і безліч інших турбот та проблем успішно вирішував з колективом однодумців ректор. Головною особою, навкруг якої обертаються життя і діяльність університету, професор Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ вважає студента. Саме їм – вихованцям ХПІ – віддає Леонід Леонідович своє сердечне тепло і турботу. Щоб упевнитися в цьому, досить було побачити його щирі радість у дні посвячення в студенти, або вручення дипломів випускникам, або вшанування спортсменів, які триумфально захищають честь НТУ «ХПІ», Харківщини і всієї України на змаганнях світового рівня.

Величезний досвід, обізнаність у справах університету допомагають сьогодні професорові Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОМУ у його діяльності як голови Вченої ради, радника ректора НТУ «ХПІ». Він

і зараз робить неоціненний внесок у справу розвитку рідного університету, продовжує йому слугувати, так би мовити, «без страху і докору».

І в день його славного ювілею кожному політехніку хочеться звернутися до нього з теплими словами:

Шановний Леоніде Леонідовичу!

Ми впевнені, що час не владний над людиною Вашої енергії, Вашого творчого натхнення.

Ми впевнені, що досягнутий Вами життєвий рубіж – одна з сходинок до нових звершень, нових творчих пошуків та дерзань, до нових перемог!

У цей знаменний день ми бажаємо Вам доброго здоров'я, невичерпної енергії, щастя, нових творчих успіхів у праці, на довгі роки зберегти ті високі людські і професійні якості, які здобули Вам любов і повагу колег!

Нехай доля завжди буде прихильною до Вас, а зроблене для людей добро повернеться сторицею!

Нехай ще довгі-довгі роки супроводжують Вас творче натхнення, великі мета і завдання, які Ви ставите перед собою в житті!